

Svensk Förening för Vårdhygien

UTBILDNINGSMATERIAL FÖR DISK- OCH SPOLDESINFEKTOR

4.2.5

DAGLIGT UNDERHÅLL AV SPOL- OCH DISKDESINFEKTORER

LOGGBOK

ISBN 978-91-633-8059-4

1 INLEDNING

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen ska vården bedrivas med en god hygienisk standard. SOSFS 2011:9, tidigare 2005:12 (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete) ställer långtgående krav på systematik. Förebyggande underhåll av medicintekniska produkter är en viktig del av medicinteknisk verksamhet och ska säkerställa att vård och omsorg kan utföras på ett säkert och effektivt sätt. Det är av största vikt att rengöringsprocessen är kontrollerad i spol- och diskdesinfektorer eftersom ordentlig rengöring av flergångsprodukter är förutsättning för att efterföljande desinfektion och eventuell sterilisering, ska kunna bli effektiv.

2 DAGLIGA KONTROLLER

SS-EN ISO 15883 ställer krav på att dagliga kontroller görs av både spol- och diskdesinfektorer. Till varje desinfektor ska det finnas dokumenterade rutiner för hur den dagliga kontrollen utförs och vad som ingår. Personal som utför kontrollen antecknar sitt namn och datum.

Som en viktig del i patientsäkerheten och för att kunna uppnå en kvalitetssäkrad instrumenthantering är de dagliga kontrollerna en nödvändighet.

LOGGBOK

Dokumenterade rutiner (loggbok) för handhavande av varje enskild spol- eller diskdesinfektor ska finnas. Loggboken ska innehålla följande: igångkörningsdatum, valideringsdokumentation, bruksanvisningar, årliga funktionskontroller, dagligt underhåll, felanmälningar och namn på ansvariga personer.

Avdelningschefen eller motsvarande ska se till att det finns en för ändamålet särskilt framtagen loggbok till varje spol- och diskdesinfektor.

MANUS OCH TEXT TILL UTBILDNINGSMATERIAL TILL POWERPOINT PRESENTATION

BILD 1 DAGLIGT UNDERHÅLL AV SPOL- OCH DISKDESINFЕКТОR. LOGGBOK

Detta avsnitt kommer att handla om det dagliga underhållet av spol- och diskdesinfektorer, men även hur man för en Loggbok.

BILD 2 VARFÖR GÖRA UNDERHÅLL?

Det är av största vikt för patientsäkerheten att medicintekniska produkter kvalitetssäkras. För att säkerställa rengörings- och desinfektionsprocessen i spol- eller diskdesinfektorn måste de dagliga kontrollerna alltid göras.

Även ur ett ekonomiskt perspektiv är det en vinst att kontrollera desinfektorerna så att dessa får en längre livslängd.

BILD 3: VEM GÖR DE DAGLIGA KONTROLLERNA?

Det är alltid verksamhetens egen personal som gör de dagliga kontrollerna. Personalen skall ha fått en grundläggande utbildning om funktion, kontroller, placering av gods samt hur gods hanteras före och efter rengöring- och desinfektionsprocessen.

BILD 4: SPOLDESINFEKTOR

Det finns många olika modeller och fabrikat av spoldesinfektorer. Samma kontroller gäller för alla spoldesinfektorer.

BILD 5: DAGLIGA KONTROLLER – SPOLDESINFEKTOR

Kontrollera att dysor/spolmunstycken är rena samt att rörliga dysor/spolmunstycken lätt kan rotera. Rengör insats/insatser om det finns sådana.

Se över kammare, lucka, avlopp och dörrpackning så att allt är som det ska.

BILD 6: DISKMEDELSFÖRBRUKNING

Gör en regelbunden kontroll av diskmedelsförbrukning, t.ex. genom att veckovis markera med penna på dunken.

BILD 7: DOKUMENTERA

Dokumentera inträffade avvikelser/brister i loggbok, datera och signera.

BILD 8: PROCESSANKNUTNA KONTROLLER

Processkontroll utförs efter varje process av verksamhetens egen personal och innefattar att:

- godset skall vara synligt rent,
- desinfektionstemperatur har uppnåtts (indikator/lampa).

BILD 9: DISKDESINFEKTOR

Det finns många olika storlekar, modeller och fabrikat av diskdesinfektorer. De minsta diskdesinfektorerna har bara ett plan och kan stå på en bänk eller stativ. Större diskdesinfektorer kan ha upp till 4-5 plan och används mest på operationsavdelningar och sterilcentraler. Oavsett diskdesinfektorns storlek, kapacitet och placering är de dagliga kontrollerna alltid lika viktiga.

BILD 10: DAGLIGA KONTROLLER – DISKDESINFEKTOR

Se över kammare, lucka, avlopp och dörrpackning och kontrollera att allt är som det ska vara.

BILD 11: SPOLARMAR OCH INSATS

Kontrollera att spolarmar kan rotera, är rätt vända och att samtliga spolhåll är rena. Rengör insats/insatser om det behövs.

BILD 12: DOCKNING

Kontrollera att insatsen dockar ordentligt mot vattenanslutning.

BILD 13: MUNSTYCKEN

Kontrollera att eventuella munstycken för rörformiga instrument är hela och rena.

BILD 14: BOTTENSIL

Lyft upp bottensilen. Töm och rengör den.

BILD 15: DISKMEDELSFÖRBRUKNING

Kontrollera regelbundet disk- och sköljmedelsförbrukning, t.ex. genom att veckovis markera nivån med penna på dunkarna.

BILD 16: DOKUMENTERA

Dokumentera inträffade avvikelser/brister i driftsäkerhet i loggbok, datera och signera.

BILD 17: PROCESSKONTROLLER

Efter varje process ska verksamhetens egna personal kontrollera att

- godset är synligt rent
- desinfektionstemperatur har uppnåtts (indikator/lampa)
- Bottensilen töms och rengörs vid behov.

BILD 18: LOGGBOK

Varje spol- och diskdesinfektor ska förses med en loggbok. Denna loggbok ska ha ett unikt nummer som är kopplat till den enskilda spol- eller diskdesinfektorn. Avdelningen/enheten kan välja att göra en egen loggbok eller använda leverantörens loggbok.

BILD 19: LOGGBOKENS INNEHÅLL

Loggboken bör innehålla:

Valideringsdokumentation och UPQ (upprepad processkontroll), instruktioner och bruksanvisningar, årliga funktionskontroller av servicegivaren, checklistor för dagliga kontroller, felanmälan och reparationsarbeten, förteckning över utbildad personal och telefonnummer till ansvariga.

Det kan även vara en fördel att ha dokumenterat programval och eventuella ändringar i dessa och disk- och sköljmedelsval.

3 SJÄLVTEST EFTER GENOMGÅNGET UTBILDNINGSMATERIAL

UPPDRAG 1

Utför en daglig kontroll på en spoldesinfektor på din avdelning, tillsammans med hygienansvarig eller avdelningschef.

UPPDRAG 2

Utför en daglig kontroll på diskdesinfektor på din avdelning, tillsammans med hygienansvarig eller avdelningschef.

UPPDRAG 3

Leta reda på loggboken till diskdesinfektorn på din avdelning.
Gå tillsammans med hygienansvarig eller avdelningschef igenom innehållet.

4 REGELVERK

LVFS 2003:11. Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter.

SOSFS 2008:1, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

SOSFS 2011:9, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (tidigare SOSFS 2005:12)

5 REFERENSER

SIS HB 600:2007. Steriliseringsprocesser Validering och rutinkontroll inom svensk hälso-, sjuk- och tandvård. ISSN: 0347-2019 ISBN: 91-7162-689-1, 978-91-7162-689-9.

SS-EN ISO 15883-1:2009. Disk och spoldesinfektorer - Del 1: Allmänna krav, definitioner och provningsmetoder.

SS-EN ISO 15883-2:2009. Disk och spoldesinfektorer - Del 2: Krav och provningsmetoder för diskdesinfektorer med värmedesinfektion av kirurgiska instrument, anestesiutrustning, kärl, skålar, utensilier, glasvaror etc.